



Ruimte. Mensen. Toekomst.

Hagendoreneweg 2 te Veldhoven
Vervolgonderzoek marterachtigen en
vleermuizen (najaar 2024)

Definitief



colofon

projectnaam
**Hagendoreseweg 2 te
Veldhoven**

datum
8 januari 2025

projectnummer
P07053

opdrachtgever
**Van Santvoortontwikkeling
B.V.**

BRO
projectleider
KBu

opgesteld door
MvE

interne controle
RdM

bron kافت
BRO

Willemsplein 2
5211 AK 's-Hertogenbosch
+31 (0)73 208 91 55
info@bro.nl
www.bro.nl



Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doel	4
2	Omschrijving plangebied	5
2.1	Huidige situatie	5
2.2	Toekomstige situatie	5
3	Werkwijze	7
3.1	Vleermuizen	7
3.2	Kleine marterachtigen en steenmarter	8
4	Resultaten	9
4.1	Vleermuizen	9
4.1.1	Verblijfplaatsen	9
4.1.2	Foeragerende vleermuizen	9
4.1.3	Vliegroutes	9
4.2	Kleine marterachtigen en steenmarter	9
4.3	Overige soorten	9
5	Effectenbeoordeling en toetsing	10
5.1	Vleermuizen	10
5.2	Marterachtigen	10
5.3	Overige soorten	10
6	Conclusie	11
7	Bronnen	12
8	Verklarende Woordenlijst	13

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Opdrachtgever is voornemens om op braakliggend terrein aan de Hagendoreneweg 2 te Veldhoven woningen te realiseren. Middels een verkennend flora- en faunaonderzoek (quickscan), uitgevoerd door BRO¹, is vastgesteld dat de kruidenlaag binnen het plangebied geschikt leefgebied biedt voor de kleine marterachtigen. Daarnaast is vastgesteld dat de bebouwing ten westen van het plangebied geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen bevat, en dat de aanvliegroute bij de voorgenomen plannen niet vrij kan worden gehouden. Naar aanleiding hiervan is marter- en vleermuisonderzoek uitgevoerd in het seizoen van 2024, om verblijfplaatsen en/of sporen van kleine marterachtigen en vleermuizen vast te stellen dan wel met voldoende zekerheid uit te sluiten. De voorjaarsronde, bedoeld om zomer- en kraamverblijven aan te tonen, staat gepland voor het voorjaar van 2025. Dit rapport presenteert de resultaten van het uitgevoerde nader onderzoek in 2024. De bevindingen van de voorjaarsronde worden op een later moment toegevoegd voor de volledigheid van het vleermuisonderzoek.

1.2 Doel

Dit onderzoek zal antwoord geven op de volgende vragen:

- Zijn er verblijfsfuncties van vleermuizen aanwezig in de betreffende woningen aangrenzend aan het plangebied?
- Zo ja, welke soort, aantal en verblijffunctie m.b.t vleermuizen betreft het hier?
- Zijn er verblijfsfuncties van wezel, bunzing of steenmarter aanwezig binnen het plangebied?
- Leiden de werkzaamheden tot verlies of verstoring van leefgebied of nest- en/of verblijfplaatsen?
- Leiden de werkzaamheden tot vergunningsplichtige flora- en fauna-activiteiten uit de Omgevingswet en is een vergunningsaanvraag noodzakelijk?

Indien bij aanwezigheid van beschermde soorten het treffen van maatregelen noodzakelijk is, omdat de huidige verblijfplaats komt te vervallen/wordt verstoord, dan zullen deze (ten behoeve van een vergunningsaanvraag) voldoende moeten worden onderbouwd middels een separaat activiteitenplan. Hierbij moet vast komen te staan dat de functies die de begroeiing heeft voor de soort(en) behouden blijven. Ook dient te worden getoetst of de huidige staat van instandhouding van de soort(en) niet in het geding is.

Ten behoeve van het eventueel indienen van een vergunningsaanvraag dienen ook aspecten als doel, (wettelijk) belang en alternatievenafweging te worden onderbouwd. Deze eventuele vervolgfase ten behoeve van een vergunningstraject maakt geen deel uit van onderhavig vervolgonderzoek.

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, laatst aangevuld 11 februari 2021). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EZ genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

2 Omschrijving plangebied

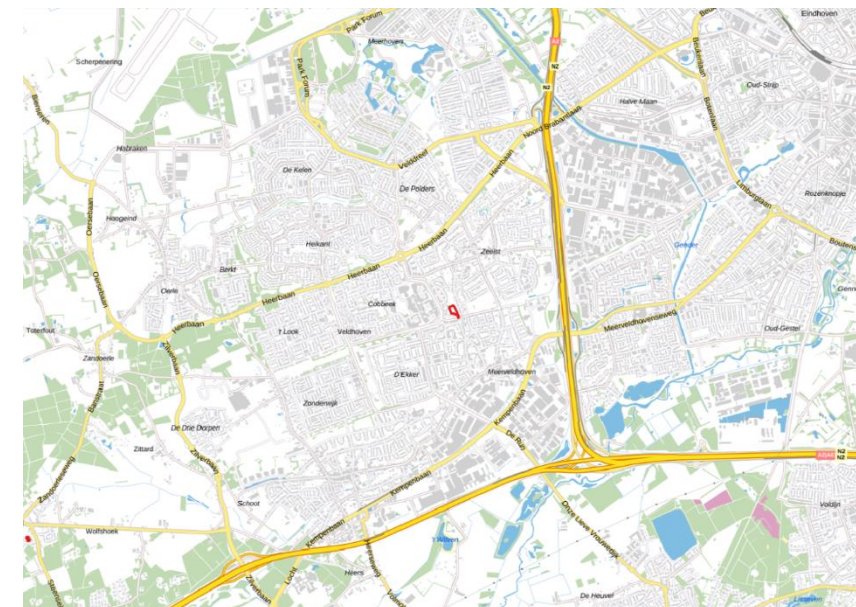
2.1 Huidige situatie

Het plangebied is gelegen aan de Hagendorenseweg 2 te Veldhoven. Met name woningbouw, siertuinen en infrastructuur omringen het plangebied. Het plangebied staat kadastraal bekend als gemeente Veldhoven, sectie D en nummers 1231, 1343, 1784, 5692, 5693, 5696 en 5011. In figuur 1 is de topografische ligging van het plangebied weergegeven.

Het plangebied zelf bestaat uit een grasland, waarvan ook delen een kruidenlaag bevatten. In figuur 2 is een luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving weergegeven. De figuren 3 t/m 7 geven een impressie van het plangebied, middels foto's die zijn genomen tijdens het verkennende veldbezoek.

2.2 Toekomstige situatie

De opdrachtgever is voornemens om binnen het plangebied twee appartementengebouwen met een buitenruimten (40 appartementen en circa 2.750 m² GBO) en een bloemrijke centrale groenruime die als één geheel ontworpen zal worden net de overige buitenruimte. Daarnaast zal binnen het groen ook worden geparkeerd en waterberging plaatsvinden. De gebouwen kennen een hoogte van maximaal anderhalve laag met kap (nokhoogte 9 meter) waarbij goot- en nokhoogte zich speels zullen afwisselen.



Figuur 1: Topografische kaart ligging plangebied (1:25.000)



Figuur 2: Luchtfoto plangebied en directe omgeving



Figuur 3: Uiterste noordwestelijke hoek van het plangebied



Figuur 4: Bebouwing in het westen direct naast het plangebied



Figuur 5: Overzicht plangebied gezien vanuit het westen



Figuur 6: Zuiden van het plangebied



Figuur 7: Noordoostelijke hoek van het plangebied

3 Werkwijze

3.1 Vleermuizen

In afspraak met de opdrachtgever is het vleermuisonderzoek in twee delen gedeeld, waarvan het eerste deel hier wordt gepresenteerd. Voor vleermuizen zijn in de periode 15 augustus tot en met 30 september 2024 in totaal 2 veldbezoeken uitgevoerd om de aanwezigheid van paarverblijven aan te tonen. Het onderzoek naar de aanwezigheid van zomer- en kraamverblijven zal in het voorjaar van 2025 worden uitgevoerd. Gedurende de periode 15 mei tot en met 15 juli hebben de meeste soorten hun zomer- en kraamverblijfplaatsen bezet en zijn druk bezig met het grootbrengen van jonge dieren. Vanaf eind juli vallen de kraamkolonies uiteen, verspreiden de vrouwtjes zich en gaan op zoek naar het gezelschap van baltende mannetjes. Winterverblijfplaatsen zijn zeer lastig aan te tonen. Van zomerverblijfplaatsen, kraamverblijven en paarverblijfplaatsen mag zekerheidshalve aangenomen worden dat deze ook als winterverblijfplaats gebruikt kunnen worden, zolang de temperatuur niet te laag wordt (vorst).

Voor het aantonen/uitsluiten van de paarverblijven zijn er twee avondrondes in de periode 15 augustus tot en met 30 september twee avondrondes plaatsgevonden, met een tussenliggende periode van minimaal 20 dagen, plaatsgevonden ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van de functie paarverblijfplaats. Omdat de vleermuizen bij deze bezoeken gedurende langere tijd baltend rond hun paarverblijfplaats aanwezig zijn kunnen deze bezoeken door één onderzoeker per veldbezoek worden uitgevoerd. Ten behoeve van het indiceren van een massawinterverblijfplaats, is de eerste avondronde vóór september 2023 uitgevoerd. Door de beperkte hoogte van de bebouwing zijn (massa-)winterverblijfplaatsen op voorhand uitgesloten. Tabel 1 geeft een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken voor vleermuizen.

De inventarisatiemethode is conform de richtlijnen van het protocol voor vleermuisonderzoek (versie januari 2021), dat is opgesteld door het

vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging. Dit protocol schrijft voor dat de onderzoeksinspanningen afhankelijk zijn van de te verwachten soorten en functies. Het protocol heeft tot doel het belang van de functies van onderzoekslocaties voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen dan wel uit te sluiten. In het bijzonder wanneer de aanwezigheid van gebiedsfuncties of soorten wordt uitgesloten, zou een onderzoek volgens het protocol als juridisch voldoende moeten worden aangemerkt.

Tijdens de veldbezoeken is voornamelijk gelet op uitvliegende, invliegende of zwermende vleermuizen. Tijdens de veldbezoeken voor het aantonen/uitsluiten van de paarverblijven is voornamelijk gelet op sociale geluiden. In de periode 15 augustus tot en met 30 september produceren mannetjes vleermuizen sociale geluiden vanuit een verblijfplaats of vliegend rondom bebouwing om vrouwtjes te lokken.

Alle veldbezoeken zijn uitgevoerd met behulp van een batdetector (Pettersson M500-384) met opnamemogelijkheid en weergave van sonogrammen. Een batdetector zet het voor het menselijk gehoor niet hoorbare ultrasone geluid van vleermuizen om naar frequenties die wel hoorbaar zijn. Op basis van de geluidsfrequenties en ritmes kunnen verschillende soorten vleermuizen worden onderscheiden. De opnamemogelijkheid is belangrijk omdat de geluidsopnames kunnen worden gebruikt voor het deter-

mineren van soorten die op basis van hun geluid moeilijk zijn te onderscheiden (met name Myotis-soort) en waarbij het sonogram uitsluitel kan geven.

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van vleermuizen gunstig. De weersomstandigheden voldoen aan de protocollaire eisen voor vleermuisonderzoek: temperatuur niet lager dan 12 °C, de windsnelheid niet meer dan 3 Beaufort en geen sprake van neerslag (zie tabel 1).

Tabel 1: Bezoeken i.v.m. vleermuisinventarisaties

Datum	Type onderzoek	Tijdsduur onderzoek	Zon op/onder	Weer	Temperatuur
09-09-2024	Vleermuizen (paarverblijf)	20.00 – 21.06	20.06	Wind gemiddeld 2 Bft Grotendeels bewolkt Lichte motregen	15°C
29-09-2024	Vleermuizen (paarverblijf)	19.20 – 20.20	19.20	Wind gemiddeld 2 Bft Geheel bewolkt Geen neerslag	12°C

3.2 Kleine marterachtigen en steenmarter

Voor de betreffende marterachtigen, zijnde wezel, bunzing en steenmarter, is in de periode van 15-10-2024 t/m 05-12-2024 onderzoek uitgevoerd. De onderzoeksmethode en intensiteit zijn uitgevoerd conform het Kennisdocument Kleine Marterachtigen (BIJ12, juli 2024)

Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van een wildcamera met struikrover. Deze is op een geschikte locatie tussen het opgaand groen in het oosten van het plangebied geplaatst (figuur 8). Als lokmiddel is gebruik gemaakt van een blik sardines. De materialen hebben 8 weken in de actieve periode binnen het plangebied gestaan. Na 4 weken zijn de batterijen en SD-kaartjes van de wildcamera verwisseld.



Figuur 8: Locatie struikrover binnen het plangebied

4 Resultaten

4.1 Vleermuizen

4.1.1 Verblijfplaatsen

In de gebouwen ten westen van het plangebied aan de Hagendorenseseweg 2 te Veldhoven, zijn in het najaar geen rust- of verblijfplaatsen van een vleermuissoort aangetroffen. Er is geen binding met de gebouwen binnen het plangebied waargenomen, noch zijn er sociale roepjes gehoord. Ook is er geen zwermgedrag waargenomen.

4.1.2 Foeragerende vleermuizen

Tijdens de veldbezoeken zijn enkele foeragerende vleermuizen rondom het groen in de tuinen en plantsoenen waargenomen. De voorgenomen plannen zullen echter niet leiden tot een afname in foerageermogelijkheden.

4.1.3 Vliegroutes

Tijdens de veldbezoeken zijn in de directe omgeving geen eenduidig vliegpatronen aangetroffen welke door meerdere individuen werd gevolgd.

4.2 Kleine marterachtigen en steenmarter

Er zijn geen waarnemingen gedaan van marterachtigen op de wildcamera. Er zijn wel meerdere konijnen en muizen waargenomen, welke zich binnen het plangebied bevinden en meerdere avonden per week lanskwamen. De aanwezigheid van een verblijfplaats of essentieel leefgebied van de kleine marterachtigen en steenmarter binnen het plangebied kan redelijkerwijs worden uitgesloten.

4.3 Overige soorten

In de betreffende begroeiing kunnen ook vogels zonder jaarrond beschermd nest broeden. Hiermee dient rekening te worden gehouden door buiten het broedseizoen of na een controle te werken.



Figuur 10: Konijn op 24-10-2024 08:32AM



Figuur 9: Muis op 27-10-2024 10:42PM

5 Effectenbeoordeling en toetsing

5.1 Vleermuizen

Tijdens de onderzoeksronden in het najaar zijn geen rust- of verblijfplaatsen van een vleermuissoort aangetroffen. Daarnaast is er zijn er geen vliegroutes en/of foerageergebied aanwezig binnen het plangebied. De onderzoeksronden in het voorjaar zullen uit moeten wijzen of er beschermde functie van een vleermuissoort aanwezig is.

5.2 Marterachtigen

Er zijn geen waarneming gedaan van de wezel, steenmarter en bunzing gedurende de onderzoeksperiode. De aanwezigheid van een verblijfplaats of essentieel leefgebied van deze soorten binnen het plangebied kan redelijkerwijs worden uitgesloten. Vergunningsplichtige flora- en fauna-activiteiten met betrekking tot de benoemde marterachtigen zijn uitgesloten.

5.3 Overige soorten

Andere diersoorten als vogels, zoogdieren en amfibieën kunnen in het plangebied aanwezig zijn. Hiervoor geldt de zorgplicht. Dit houdt in dat men zorg moet dragen voor aanwezige individuen, ook algemene soorten. Men moet deze dieren de tijd geven om het plangebied te verlaten. Weinig mobiele soorten als egel of pad kunnen met beleid naar buiten het plangebied worden verplaatst.

Daarnaast zijn broedende vogels en hun nesten tijdens het broedseizoen beschermd. Geadviseerd wordt om het opgaand groen binnen het plangebied buiten het broedseizoen te verwijderen, om verstoring van broedende vogels te voorkomen. Het broedseizoen loopt gemiddeld van half maart tot half augustus. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval.

6 Conclusie

Binnen en in de directe omgeving van het plangebied zijn in het najaar van 2024 geen rust- en verblijfplaatsen van een vleermuissoort waargenomen. Om met zekerheid de aanwezigheid van een rust- of verblijfplaats aan te tonen dan wel uit te sluiten dient het onderzoek in 2025 afgerond te worden.

Er zijn geen kleine marterachtigen en steenmarters aangetroffen binnen het plangebied. Een vergunningsplichtige flora- en fauna-activiteit met betrekking tot een kleine marterachtigen of steenmarters is uitgesloten. Er hoeft geen vergunning te worden verkregen, noch zijn er enige vervolgstappen noodzakelijk met betrekking tot deze soort(groep)en.

Wel dienen de volgende maatregelen in acht te worden genomen:

- De kap van het opgaand groen dient buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Het broedseizoen loopt globaal van half maart t/m half augustus;
- Met betrekking tot de zorgplicht dienen eventueel aangetroffen dieren tijdens de werkzaamheden de kans te krijgen om het plangebied zelf-

standig te verlaten. Bij soorten als egel en gewone pad kunnen de dieren met beleid verplaatst worden naar een veilige plek buiten het plangebied.

Tabel 2: Overzicht aanwezigheid beschermde soorten en te nemen type maatregelen

Soortgroep	Aanwezig	Aantal	Overtreding	Maatregelen
Vleermuizen	Nee	-	Nee	-
Kleine marterachtigen	Nee	-	Nee	-
Steenmarter	Nee	-	Nee	-
Overige soorten ²	Mogelijk	-	Te voorkomen	Rekening houden met broedseizoen en zorgplicht

² Dit betreft soorten die niet honkvast zijn en/of waarvan de nest/verblijfplaats niet jaarrond is beschermd. Echter mogen de nesten/verblijfplaatsen met eieren of jongen niet worden verstoord/verwijderd. Hieromtrent dient per complex de situatie qua planning en werkzaamheden te worden afgestemd met de begeleidend ecoloog.

7 Bronnen

- Dietz C., O. von Helversen & D. Nill 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion Uitgevers, Utrecht.
- Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Kennisdocument Ruige dwergvleermuis, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Kennisdocument Kleine marterachtigen, versie 1.1, juli 2024
- Limpens, H., J. Regelink & R. Koelman 2010. Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen
- Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2021) Vleermuisprotocol 2021, januari 2021.

8 Verklarende Woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een vergunning. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn/haar kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kun oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Vergunning voor een flora- en fauna-activiteit

De Omgevingswet en de Bal bevatten regels om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Bal een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een vergunning voor een flora- en fauna-activiteit aan de orde zijn. Een vergunning is een besluit waarmee een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Omgevingswet. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Vaste rust- of verblijfplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Omgevingswet omschrijft niet exact wat een vaste rust- of verblijfplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Is een vleermuisverblijfplaats anders dan een kraamverblijf. Buiten de kraamperiode worden deze door de vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.

Ruimte. Mensen. Toekomst.

Amsterdam

Nachtwachlaan 20
1058 EA Amsterdam
+31 (0)20 506 19 99

's-Hertogenbosch

Willemsplein 2
5211 AK 's-Hertogenbosch
+31 (0)73 208 91 55

Venlo

Industriestraat 94
5931 PK Tegelen
+31 (0)77 373 06 01

info@bro.nl
www.bro.nl

